

FUNKCIE

= D(f) definičný obor funkcie je množina všetkých x

= H(f) obor hodnôt funkcie je množina všetkých y

x – argument, nezávislá premenná

y – hodnota funkcie, závislá premenná

predpis funkcie: $f(x) = x + 3$

Funkcia musí mať **jednoznačný výstup pre každý argument!**

Funkciou nazývame **každé zobrazenie množiny D(f) do množiny H(f)**, obsahujúce **usporiadané dvojice [x, y]**, pre ktoré platí, že **každému x ∈ D(f)** je priradené **práve jedno y ∈ H(f)**, t.j. [x, y] ∈ f.

Funkcia f reálnej premennej x je predpis, ktorý každému $x \in A$ priraduje **najviac jedno** $y \in B$ tak, že $y = f(x)$.

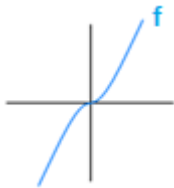
Funkcia môže byť určená:

- množinou usporiadaných dvojíc $A = \{[1; 5], [3; 4], [5; 6], [-3; 7], [-1; 5], [3; 8]\}$
- tabuľkou

x	1	2	3	4	5	6
y	-1	0	1	2	3	4

- predpisom $f: y = 3x - 1$

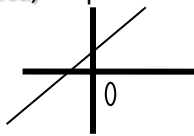
- grafom

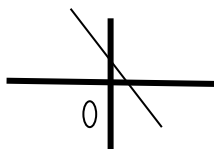
Grafom funkcie je množina všetkých bodov v rovine, ktorých súradnice sú [x; y]; $x \in D(f)$, $y \in H(f)$.

MONOTÓNNOŠ FUNKCIE

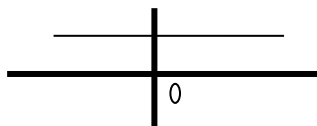
a) Funkcia f je **rastúca**, ak pre všetky x_1, x_2 z definičného oboru platí, že: **Ak $x_1 < x_2$, potom $f(x_1) < f(x_2)$.**

b) Funkcia f je **klesajúca**, ak pre všetky x_1, x_2 z definičného oboru platí, že: **Ak $x_1 < x_2$, potom $f(x_1) > f(x_2)$.**

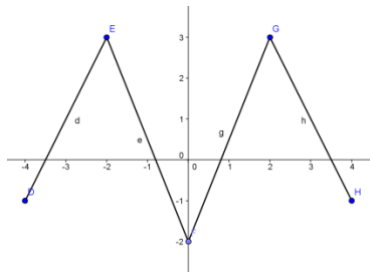
c) Funkcia f je **konštantná**, ak pre všetky x_1, x_2 z definičného oboru platí, že: **Ak $x_1 < x_2$, potom $f(x_1) = f(x_2)$.**

Ak je funkcia na celom definičnom **obore rastúca, resp. klesajúca, tak sa nazýva monotónna funkcia.**

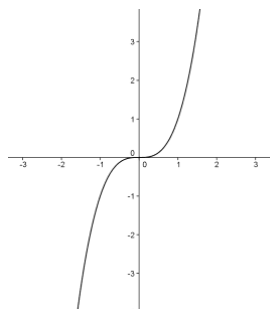
Párna funkcia:

1. Definičný obor je symetrický podľa osi y .
2. Pre všetky x z $D(f)$ platí: $f(-x) = f(x)$
Graf je symetrický podľa osi y .

Nepárna funkcia:

1. Definičný obor je symetrický podľa osi y .
2. Pre všetky x z $D(f)$ platí: $f(-x) = -f(x)$
Graf je symetrický podľa začiatku súradnicovej sústavy.

Funkcia f sa nazýva **prostá**, ak rôznym číslam x z $D(f)$ priradí rôzne hodnoty y . Ak $x_1 \neq x_2$, tak potom $f(x_1) \neq f(x_2)$.

Ak je funkcia monotónna, tak je určite prostá!!!

1. Extrémy funkcie – globálne a lokálne

- a) Ak budeme hovoriť o **maxime a minime** na **celom definičnom obore funkcie**, nazývame ich **globálne**, teda celkové.
- b) Ak však nájdeme **maximum alebo minimum** len na **nejakej časti** definičného oboru, budeme ho nazývať **lokálne**, teda miestne.

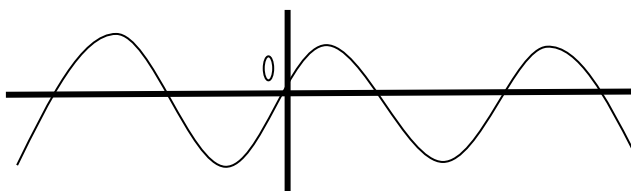
2. Ohraničenosť funkcie

- a) Funkcia f sa nazýva **zhora ohraničená** na množine $M \subset D$ práve vtedy, ak existuje také číslo h , že pre všetky $x \in M$ platí $f(x) \leq h$. Číslu h hovoríme horné ohraničenie (**horná hranica**).
- b) Funkcia f sa nazýva **zdola ohraničená** na množine $M \subset D$ práve vtedy, ak existuje také číslo d , že pre všetky $x \in M$ platí $f(x) \geq d$. Číslu d hovoríme dolné ohraničenie (**dolná hranica**).
- c) Funkcia f sa nazýva **ohraničená** na množine $M \subset D$ práve vtedy, ak je na množine M ohraničená zhora a súčasne aj zdola.

3. Periodické funkcie

Perióda - časový úsek, ktorý uplynie medzi dvoma opakujúcim sa javmi.

Funkcia f sa nazýva **periodická práve vtedy**, keď existuje také **kladné číslo p** , že pre každé celé číslo k platí: 1) ak $x \in D(f)$, tak aj $x + k.p \in D(f)$

Táto funkcia patrí medzi periodické funkcie.